

80 עליד"ה 2017

גליון מס' 8 | עלון בית ספר התיכון שליד האוניברסיטה | גליון מס' 8 | תרבות של מצוינות מעל 80 שנה | דצמבר 2017

משולחן המנהל

חג החנוכה בפתח

חג החנוכה בפתח את כל קהילת התיכון ליד האוניברסיטה: בוגרים ובוגרות, הורים, מורים ומורות, עובדים ועובדות, תלמידים ותלמידות, בברכת חג שמח.

ביום שישי, 27 באוקטובר, התרגשנו לארח את כנס העשורים של בוגרי ובוגרות שנת ה-7. הגיעו בוגרים שסיימו לפני 70 שנה, לצד בוגרים שסיימו לפני עשור, מכל קצוות הארץ ולא מעט גם מח"ל. הגיעו מורים ומורות לשעבר וגם ד"ר קנר, לשעבר מנהל ביה"ס, כיבד אותנו בנוכחותו. ההתרגשות הייתה רבה: להעלות זיכרונות, להתעדכן בקורות כל אחד, וגם לנמוע על הנשעה בבית הספר. כמיטב המסורת, התאכנו לדברי ברכה ותכנית קצרה באולם הכינוסים. משם, התחלקו המחזורים לכיתות, לספרייה, לאולם שפייר ו"לפניו של הוי"ס". לא מיקוה שהינכם ותמשיכו להפגש, אהנו כבר נערכים לכנס הבא...

בספטמבר השקנו קמפיין גיוס משאבים אינטרטי, שבמסגרתו החמנתם לתרום למגוון תכניות בית ספריות, לאגף החדש המתוכנן וכן למלגות לתלמידים. אני מבקש להודות באופן אישי לכל מי שפתח את ליבו והשתתף בבניית לבית הספר גם בכנס העשורים וגם לאורך הקמפיין. פרט - אני מבקש להודות לבוגרי מחזור 1967 על תרומתם המשמעותית, אשר עיקרה הופנה לתמיכה בתכנית העתודה ההומניסטית. לפי בקשת בני המחזור תיקרא תכנית העתודה ההומניסטית על שם יעקב מאיר ז"ל, המורה הנערץ עליהם, שנהרג במלחמת ששת הימים.

תודה מיוחדת לירון אג'בל, בוגר מחזור ל"ט (1977), אשר כמדי שנה תורם ברוחב לב את הכיבוד לכנס העשורים.

בתקופה זו של סוף שנה ושל חג האורים, אנו מזמינים אתכם להמשיך להיות שותפים במימוש חזון ליד"ה. פרטים באתר ביה"ס: www.leyada.net

חג שמח לכם ולבני ביתכם! ד"ר גלעד אמיר, מנהל

נא להכיר: ולדימיר גרשוביץ'

כמה ימים אחרי פגישת המחזור שהתקיימה בכנס העשורים, התארגנו רוב התלמידים והתנהגותם הקטנה מחזור 1977 לפגוש את המורה שלנו ולדימיר גרשוביץ' בביתו. ואירחו אותנו נפלא. הוא הכין בעצמו את כל האוכל אחרי שסירב בתוקף שובימא שמהו. הוא אמר שאצלו לא יוצאים רעבים, אכן לא יצאו רעבים. הבן שלו ניגן בפסנתר, החתן ניגן בעוד הבת שרה בגרוזינית שיר געגוע לקוקוז. **גרשוביץ'** נתן שיעור קצר וחלקו הבינו את רובו! ישנו שם קרוב לחמש שעות. היה אוכל טוב, יין מעולה, מוזיקה, ריקודים, מתמטיקה, וסיפורים. סיפור קצר אחד: "לפני כמה חודשים עזרתי לבן שלי בשעויר בית הייתה שאלה על e, הלוגריתם הטבעי. כמוכן שמדי כתבתי 2.718281828459045. הבן שלי היה המום ושאל, אבא איך אתה זוכר? הוא נכונב לא בדק אותי. אמרתי לו, אין תלמיד שלי **גרשוביץ'** שלא זוכר. 2.7 כל אחד יודע. אחר כך פענמים טולסטוי נותן לנו 18281828 ואז הזווית של משולש ישר זוית ושווה שוקיים נותן 459045. האמת, גם אני הייתי קצת המום שזכרתי אחרי 40 שנה!"

גרשוביץ' סיפר לנו סיפור נפלא נוסף: פעם הוא היה במילואים בתצפית על הגבול בסניי. הוא ראה תנועה חשודה ודווח על תנועה בכיוון 120 חיובי.

מפי בוגר - רחל שביט בנטואיץ, בוגרת מחזור ט' (1947)

המורה לפיזיקה שמחתם למכנסיו תמיד בצבצה הפיג'מה, כי הוא מיהר להגיע לשיעורים ולא הספיק, איך אהבנו לצחוק ולהשתות אבל גם למדנו ברצינות תחת שרביטו של המנהל ד"ר ירגר. גדלנו בתקופת טרום המדינה, אני זוכרת את שכונת רחביה על הדוקטורים שלה, את זריקות האבנים על האוטובוסים לבית הספר וכשסיימנו את בית הספר, רבים מאיתנו הלכו למלחמה.

הגענו לכאן, חנה לגרמן, צביה ברגנר, אברהם פוריזקי, מיכאל כצנטיין, אורה דרצינסקי, איילה גורדון, אסתר תשבי ואנוני ובדינו שי לבית הספר, יקר מפז: אלכום תמונות שהופק לרגל פגישת מחזור שקיימנו בשנת 2007. את האלכום ערך והוציא לאור בכריכת עור מוהדרת, חברנו למחזור מוחי ורטהיים ז"ל, שזכר אותנו בשנה שעברה. **הספר הוא פיסת הסטוריה, אני תקווה שתנצרו אותו בכלכם ותראו אותו לדורות הבאים שיעזרו בייצור אחרוני.**

רחל שביט בנטואיץ, בוגרת מחזור ט' (1947)

דברים בטקס לציון יום שנה לרצח ראש הממשלה יצחק רבין 2017

לפני שבוע קראתי מאמר מטריד על מורשת רבין, שני ציטוטים ממנו הטרידו אותי במיוחד: המאמר מתחיל כך: **"ליגאל עמיר יש מורשת, וליצחק רבין אין. את מורשת רבין - אם אפשר בכלל לקרוא לה מורשת - אפשר לסכם בשמונה מילים: 'בשנותיה האחרונות רצה להגיע להסכם שלום עם הפלסטינים'."**

למורשת עמיר לא יספיק טור בעיתון. זאת מורשת זה חזון! והיא לא מתייבשת סתם על איזה מדף. היא חיה וקיימת רציתם בלי ערבים? קיבלתם, רציתם בלי הסכמים? קיבלתם. מהים עד הירדן? אדרבה! מורשת עמיר היא היום המורשת הלאומית שלנו".

בהמשך הוא מתייחס אליכם. בדיוק אל הדבר שקורה פה עכשיו כולכם הכינוסים:

"כולם שותפים למיזמה להשיג טישושי ניצחונה של מורשת עמיר. בכל י"ב בחשוון, או בכל תאריך משונה אחר שנועד לטשטש ולהשכיח, מלבישים הורים את ילדיהם בחולצות לבנות ושולחים אותם לשיעור ממלכתי ברצינות והעמדת פרץ. בחצר בית הספר טוחנים להם על 'פעולה' של הנרצח ועל 'מורשתו' המדומה. אף מלה הם לא ישמעו שם על מורשת הרצח, שאותה למדו 12 שנה בבית הספר ועמה יתגייסו לצבא ויצביעו בבחירות" (יוסי קליין, המורשת הנוכחית, הארץ, 26.10.17).

זהו מאמר ביקורתי וקשה ולא חייבים להסכים איתו. לרבות האמירה על מורשת יגאל עמיר וניצחונה, אבל הוא כן גרם לי להרהר על "מורשת רבין" והאמת שגם אם היא מצטמצמת, הגדרת מתבר המאמר "משופט" משנותיה האחרונות רצה להגיע להסכם שלום עם הפלסטינים", היא ראויה בעיני לדיון והתייחסות.

בימים אלו אנו מציינים 100 שנה להצטרפת ישראל למדינה החדשה. ממשלת בריטניה רואה בעין יפה הסיפא של "בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל". היא גם הוסיפה כי "לא יעשה אום דבר העלול לפגוע בזכויות האזרחיות והדתיות של עדות לא יהודיות בארץ ישראל". במסגרת ציון 100 שנה להצטרפה יש הרבה התייחסויות למשמעות שלה, ולתוצאות שלה, לרבות ניתוח ביקורתי על עמדתה המשפטית והמחייבת של האימפריה הבריטית על עתידה של הארץ מבלי לשאול את תושביה ומקומיים. אבל גם אם נתייחס באופן לא ביקורתי על ההצטרפה, נתגוג אותה, הרי שיש גם התייחסות לזכויותיהם של הערבים בארץ.

אותה משמעות קיימת באירוע נוסף שאנו חוגגים: החלטת האומות המאוחדות על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, בסוף החודש הבא נציון 70 שנה לקבלתה. אנו חוגגים את ההחלטה ואת הלידה הניצחונה בישראל ומיזמה שניתנה ב-1947 על ידי מדינה הבריטית. גם החלטתה הזו נשכחה ונשכחה בכל ספר לימוד ישראלי ציוני מתייחסת לזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני בקביעתה.

מתקני החוץ

בימים אלו מתבצע בבית הספר פרויקט בנייה והצטיידות עבור כיתות התקשורת וכלל ילדי החינוך המיוחד בבית הספר. כחלק מפרויקט זה, התקנו בחצר בית הספר מתקני כושר אשר מיועדים לתת מענה לצרכים החברתיים, המוטוריים והתפקודיים של התלמידים החינוך המיוחד בפרט ותלמידי בית הספר בכלל. עוד במסגרת הפרויקט עתידים להיבנות בשנה הקרובה דירת אימון לחיים עצמאיים וחדרי טיפול פרה-רפואיים. אנו מודים למוסד לביטוח לאומי על תרומתו הרבה לפרויקט זה.

אירית טל, אחראית פיתוח משאבים וקשרי קהילה בתאל וקספרס, מרפאה בעיסוק - כיתות התקשורת

האקתון הספרייה הלאומית #4

בסוף השבוע של ה-24.11.2017-23 השתתפה קבוצה של תשעה תלמידים מהתיכון שליד האוניברסיטה העברית בירושלים בהאקתון הספרייה הלאומית #4. הקבוצה שהשתתפו בהאקתון היו צריכות לקרוא את המידע הדיגיטאלי שהספרייה סיפקה על האוספים שלה ולחשוב איך להגיש אותו באופן מעניין/שיתופי באיזור הרחב, או להעשיר את המידע. הרעיון המקורי שלהם היה לספק מידע רלוונטי על שמות, קהילות ומשפחות של מי שמופיעים במאגר הכתובות של הספרייה לטובת מי שמנסה להתחקות אחר שורשי משפחתו.

והתחרות תרמה לביבוש הקבוצה וליכולותיהן. לרוב התלמידים שהשתתפו זהו האקתון ראשון. האקתון ארך יותר מיממה ברצף וכל התלמידים היו נחושים לעבור אותו בשלמות - בלי וויתורים מעבר לחוויה שבהשתתפות בהאקתון, המסר הכי משמעותי שקיבלתי הוא: החוכמה היתכנות.

עם יצירתיות, יכולת למידה, יכולת התארגנות בעבודת צוות וידע בתחומי טכנולוגיה עדיניים כמו שיש לתלמידים האלו, בהחלט יש להם מה לתת בהאקתון ברמה כזו.

במהלך האקתון התלמידים קיבלו משוברים מאוד חיוניים מונטורים שבקרו אצלם. בלטה במיוחד התעניינותו של הגניאלוג הראשי של MyHeritage, מר דניאל רובינר, ברעיון הפיתוח שלהם: דניאל ביקש לשמור על קשר והתעניין בתוצר. פיתוח שלהם: בתקווה להמשיך שיתוף פעולה אתם.

אנו כבר מצפים להאקתון הבא של הספרייה! מקווים להגיע אליו מוכנים ומנוסים יותר.

שאל שמואל, מורה למדעי המחשב ומדריך קבוצות FLL בבית הספר

שישי בליד"ה על סיפורים ומה שביניהם

ביום שישי 24 בנובמבר התקיים בבית הספר ארוע "שישי בליד"ה" ספרותי מרתק במיוחד. הסופרת שפרה הורן, בוגרת מחזור ל"א (1969) דיברה על כתיבה כנבואה המממשת את עצמה, שפרה שיתפה אותנו בחוויות הכתיבה האישיות שלה, סחפה אותנו אל עולמם של ספריה ושל דמויותיה הציוניות, ובסיפורי ירושלים.

הסופר, העיתונאי והפובליציסט ד"ר גדי טאוב, בוגר מחזור מ"ה (1983) דיבר על תל-אביב הסמויה מן העין, בעקבות הרומן "אלנבי" גם כן, נסחפנו לעולמו האישי של גדי ולדמויות המורכבות מתוך הספר, המציג את צידה האפל והפחות מוכר של תל-אביב. בקהל נכחו של נועמי מפתח: פעולה שנעבר של שפרה הורן וגדי טאוב. היה שישי מעורר מחשבה ומרגש.

דניאל עדן, תלמיד כהה ט'

מה עשינו בספרייה הלאומית שבאוניברסיטה, שם הקצו לנו חדר משלנו, ארוחת בוקר והתחלנו להעלות רעיונות על פרויקטים. החלטנו על רעיון הכתובות, שבו אהנו לוקחים את מאגר הכתובות של הספרייה הלאומית ושולפים את המידע על החתן, הכלה ומקום החתונה. הכנו נמוע חיפוש עם מכניסים שם משפחה ומוצא, ומקבלים כתובות שקשורות לחיפוש בו קצת מידע על הכתובה.

הלל שוחט, תלמיד כהה י"א

האפליקציה שפיתחנו במהלך ההאקתון היא תוכנה אשר מתבססת על המאגר הדיגיטלי של הכתובות ומצויה בספרייה הלאומית, ומאפשרת חיפוש אישי של כתובות היסטוריות באמצעות שם המשפחה והמוצא של המשמש. התוכנה מאפשרת לאדם המעוניין במחקר שורשי לבצע חיפוש במאגר זה בדרך פשוטה וקלה, ולבצע חיפוש מותאם אישית שמתבסס על עברו. באופן אישי, למדתי המון מההאקתון גם על תכנות וגם על עבודת צוות ברמה גבוהה.

שישי בליד"ה - שמרו את היום! הפעם:

עירוניות: ירושלים תל אביב

עופר ברקוביץ' יו"ר תנועת התעוררות בירושלים ומעמד לראשות עיריית ירושלים, בוגר מחזור ס"ג (2001)

נעמי אנג'ל מתכנתת מחוז תל-אביב, הוענדה המחוזית ת"א לתכנון ולבנייה בוגרת מחזור ל"ג (1971)

יום שישי, 29 בדצמבר 2017, בבית הספר | 10:30 - התכנסות וכיבוד קל | 11:00-12:30 - מפגש, פרטים בהמשך להרשמה: <http://goo.gl/forms/dciOQefq0veMg162> | א: highschool@leyada.net

ברכות ואיחולים

ברכות לפרופ' דוד הד זוכה פרס אמת לשנת תשע"ז 2017 בקטגוריית מדעי הרוח, התחום הפילוסופי והמדעי לפרופ' הד, בוגר ליד"ה מחזור כ"ה (1963), על מחקריו פרוצי הדרך באתיקה ובפילוסופיה פוליטית ועל תרומתו הייחודית לשורה של נושאי מפתח: פעולה שנעבר לחובה, צדק בין-דורי, סובלנות ואתיקה רפואית.

ברכות לפרופ' אלכס לויצקי זוכה פרס אמת לשנת תשע"ז 2017 בזקטגוריית מדעי החיים. בתחום חקר הסרטן. הפרס הענק לפרופ' לויצקי, בוגר ליד"ה מחזור כ' (1958), על מחקריו החלוציים במסלולי העברת שוהיכוחו כי אפשר ליצור מעכבים המשפיעים על חלבון טירוזין קינאז והתוו את הדרך לפיתוח תרופות יעילות נגד הסרטן.

פעילות שביתת בפארק אשכול: 100 שנה לשחרור באר-שבע

בשבת יפה של חודש אוקטובר, נפגשנו כ-100 בוגרי ליד"ה ומשפחותיהם בגשר התלוי שבפארק אשכול לטיול בייחזמו ובהדרכתו של נפתלי הר, בוגר ת"ד 1965. שמענו על הקרבות שהיו בכל האזור לפני 100 שנה, בזמן מלחמת העולם הראשונה בין הבריטים והעות'למים.

בתל שרוחן צפינו ב-100 פרשים אוסטריים ורכיבים על סוסים בעלמל המדים והנשק של סביהם לפני 100 שנה, עם שחרור באר-שבע על-ידי לגנת אלנבי וחיילותיו. על הכוכב נוצת האמו ועוף שאינו יכול לנצל לאחור), ובכך מסמל הפש האוסטרלי. אני קר שנשתער קדימה... משם ומלמנו לבאר שבע לבית העלמין הבריטי ולעוד מספר נקודות עניין מאותה תקופה. תודה גדולה לנפתלי על יחזמו הברוכה. מצפים בכליון עיניים לסיור הבא.

מה קורא בספרייה...

נפרדנו בעצב רב מליאת רוניק הספרנית האהובה שלנו, אשר במשיכה לדרך חדשה, קיבלנו להנחות ולסרו את נטלי מדבינסקי. **המבטיחה למהלך הספרייה הנכנסת ולוה היוצאת, וליאת יקרה, אל תשכחי לכוו לבקר.**

צוות הספרייה